

PREDLOG

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA VZD ZA LETO 2019

Komisija se je v letu 2019 sestala na 3 rednih sejah. Ugotavljam, da so bile vse seje sklepčne.

Obravnavali smo sledeče teme:

- Analiza ankete o nevarnih delovnih mestih v podjetjih iz naše panoge in dogovor o nadaljnjih aktivnostih
- Varnost pri uporabi skladiščnih regalov
- Delo na domu

Veliko nevarnih snovi, ki se pojavljajo na delovnih mestih, povzročajo raka (poklicni rak). To področje je v Sloveniji zapostavljeno. Delodajalci trdijo, da poklicnega raka praktično ni, sindikati nimamo konkretnih podatkov, ki bi dokazovali nasprotno.

Decembra 2018 je bil sprejet pravilnik o nevarnih kemikalijah, ki je bil obravnavan tudi na ESS. Izpostavljen je bil predvsem kremen, ker so delodajalci trdili, da ne morejo v tako kratkem času urediti delovnih pogojev za doseganje nižjih (predpisanih) mejnih vrednosti. Po dogovoru je v pravilnik zapisano daljše prehodno obdobje.

Do leta 2020 morajo v EU določiti mejne vrednosti vsaj za 50 karcinogenov, ki se pojavljajo na delovnih mestih. V začetku leta 2019 je bilo zapisanih 23 evropskih, zavezujočih mejnih vrednosti. Interes službe za VZD ZSSS je, da poskuša dobiti čim več konkretnih podatkov, ki bi služili kot argumenti na ministrstvu, da poklicni rak kljub temu obstaja in je potrebno področje sistemsko urediti.

Na podlagi dogovora se je izvedla anketa, analiza ankete s predlogi nadaljnjih aktivnosti komisije za VZD je bila posredovana v prilogi zapisnika 9 redne seje komisije.

Kljub temu se je s Katjo Gorišek dogovorilo, da se izdelajo laična navodila, ki bodo namenjena uporabi sindikalnim zaupnikom v naših podružnicah. Rok za izdelavo navodil je konec decembra 2020.

Standard SIST EN 15635:2009 Stabilni jekleni sistemi za skladiščenje predpisuje način uporabe in vzdrževanje regalov. S tem se zapolni zakonodajno vrzel glede regalov, kot delovne opreme. Standard opredeljuje definicije npr: kaj je skladiščni regal, vrste regalov, kateri so sestavni deli regalov, kaj pomeni dovoljena obremenitev, skladiščno mesto, kdo se smatra za monterja, itn.

Opredeljuje tudi zahteve in odgovornosti za delodajalce, ki morajo zagotoviti sledeče:

- navodila za uporabo skladiščne opreme s strani proizvajalca,
- pravilno označitev regalov,
- da se obremenijo regali le do dovoljene max. nosilnosti regala
- zagotoviti periodični pregled regalov tekom celotne življenjske uporabe
- zagotoviti redno vzdrževanja regalov,
- ustrezno usposabljanje za ljudi, ki delajo v skladišču

- določiti odgovorno osebo za varnost pri delu v skladišču (PRSES - person responsible for storage equipment safety),
- zmanjševanje poškodb (metoda klasifikacije poškodb regalnih stranic in nosilcev, prečk ter diagonal po smernicah v standardu).

Standard tudi opredeljuje postopek na kakšen način se izvaja kontrola regala ter kdaj in pod kakšnimi pogoji regal ni več varen za uporabo (npr. kdaj je poškodba regala kritična in se ne sme več uporabljati za odlaganje palet).

Člani komisije ugotavljajo, da je to večkrat spregledano področje in ga delodajalci začnejo urejati šele, ko pride do resne poškodbe regalov ali do nezgode zaposlenih.

Opravljanje dela na domu kot posebno obliko opravljanja dela po pogodbi o zaposlitvi opredeljuje Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) od 68. do 72. člena.

ZDR-1 kot delo na domu definira delo, ki ga zaposleni opravlja na svojem domu ali v prostorih po svoji izbiri in so izven delovnih prostorov delodajalca. Prav tako se po ZDR-1 delo na daljavo šteje kot delo na domu, ki ga delavec opravlja z uporabo informacijske tehnologije, kar je v praksi tudi najpogostejša oblika opravljanja dela na domu. Delavec lahko na domu opravlja le delo, ki sodi v dejavnost delodajalca ali ki je potrebno za opravljanje dejavnosti delodajalca. Na domu se ne more opravljati delo, ki je škodljivo ali če obstaja nevarnost, da postane škodljivo:

- za delavce, ki delajo na domu,
- za življenjsko in delovno okolje, kjer se delo opravlja,
- v primerih, ko to prepoveduje poseben zakon ali drug predpis.

157. člen ZDR-1 glede delovnega časa v primeru opravljanja dela na domu določa nekatere izjeme. Delavec in delodajalec se lahko glede delovnega časa, nočnega dela, odmora med delom, dnevnega in tedenskega počitka dogovorita ne glede na minimalne standarde, ki jih v zvezi z obravnavano obliko dela določa ZDR-1, če:

- delovnega časa ni mogoče vnaprej razporediti,
- si delavec lahko razporeja delovni čas samostojno ter pod pogojem, da sta delavcu zagotovljena varnost in zdravje pri delu.

ZDR-1 izrecno določa, da mora delodajalec zagotavljati varne pogoje dela na domu. Podrobnejše obveznosti delodajalca v zvezi s tem so določene v Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1). Tako mora delodajalec izpolnjevati vse obveznosti v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu enako kot v primeru, ko se delo opravlja v poslovnih prostorih delodajalca. ZVZD-1 v zvezi z delom na domu ne predvideva nobenih izjem, ne glede na njegove specifične. Delodajalec mora zagotavljati varnost in zdravje pri delu v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja zlasti tako, da (19.člen ZVZD-1):

- poveri opravljanje nalog varnosti pri delu strokovnemu delavcu, izvajanje zdravstvenih ukrepov pa izvajalcu medicine dela;
- obvešča delavce o uvajanju novih tehnologij in sredstev za delo ter o nevarnostih za nezgode, poklicne bolezni in bolezni, povezane z delom, ter izdaja navodila za varno delo;
- usposablja delavce za varno in zdravo delo;
- zagotavlja delavcem osebno varovalno opremo in njeno uporabo, če sredstva za delo in delovno okolje kljub varnostnim ukrepom ne zagotavljajo varnosti in zdravja pri delu;
- z obdobjimi preiskavami škodljivosti delovnega okolja preverja ustrezne delovne razmere;
- z obdobjimi pregledi in preizkusi delovne opreme preverja njihovo skladnost s predpisi o varnosti in zdravju pri delu;
- zagotavlja varno delovno okolje in uporabo varne delovne opreme.

Glede na dejstvo, da mora delodajalec zagotavljati varnost in zdravje pri delu v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja za vse zaposlene ne glede na to, ali bo delavec opravljal delo v prostorih delodajalca ali v lastnih prostorih, se priporoča, da so prostori, v katerih se bo delo opravljalo od doma, jasno opredeljeni v pogodbi o zaposlitvi. Opredelitev prostorov je pomembna pri izdelavi ocene tveganja za navedeno delo. Navedene prostore, kjer se bo opravljalo delo na domu, mora pred sklenitvijo pogodbe za takšno obliko dela pregledati strokovni sodelavec s področja VZD (v nadaljevanju varnostni inženir), ki bo ugotovil, ali predvideno delovno okolje izpolnjuje pogoje, predpisane z ZDR-1 in ZVZD-1. V primeru, da varnostni inženir poda oceno, da opravljanje dela od doma ni škodljivo oziroma ni nevarnosti, da bi postalo škodljivo, ter ne gre za posebne primere, ki jih določa ZDR-1, je delodajalec dolžan izdelati oceno tveganja in sprejeti izjavo o varnosti tako, kot je opredeljeno v 17.členu ZVZD-1. Prav tako mora delodajalec zagotavljati obdobje pregledov delovnega okolja, v katerem delavec opravlja delo od doma, z namenom preventivnega ukrepanja in doslednega zagotavljanja ustreznih, za delavčevo zdravje neškodljivih delovnih pogojev. Obdobje pregledov v praksi izvaja varnostni inženir in o ugotovitvah pregleda vodi zapise. Delodajalec je dolžan o **nameravanem** organiziranju dela na domu, pred začetkom opravljanja takšnega dela, obvestiti tudi inšpektorat za delo (68. člen ZDR-1).

Člani komisije so ob zaključku izpostavili predvsem vidik varnega delovnega okolja, ki se pri tem načinu dela lahko hitro izkrivi, kar ima lahko posledice pri delodajalcu in zaposlenemu.

PROGRAM DELA ZA LETO 2020

V letu 2020 smo predvideli:

- Komisija se bo predvidoma sestala na treh sejah.
- Obravnavale se bodo teme:
 - o Študentsko delo
 - o Posvet s predstavniki inšpektorata RS
 - o Zagotovitev varnosti in zdravja pri delu za noseče delavke
 - o ostale tekoče zadeve s področja VZD

PREDVIDENI STROŠKI 2020

Za leto 2020 predvidevamo stroške v višini cca 2100 evrov.

Opredelitev stroškov izhaja iz:

- potnih stroškov za seje
- nabava strokovnega gradiva
- udeležbe na posvetih in konferencah iz področja VZD

V vednost:

- predsednica SKEI Slovenije
- Mateja Gerečnik, sekretar
- Člani komisije
- Arhiv SKEI Slovenije

